

Ректор Хмельницького національного університету,

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

С. А. Матюх

2021 р.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Ворохаєва Олександра Анатолійовича
«Підготовка майбутніх соціальних працівників до викладання
здоров'язбережувальних дисциплін в умовах магістратури»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю
015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»**

Обґрунтування вибору теми дослідження. Критично оцінюючи реалії сьогодення, розвиток української держави та входження України в європейський простір вищої освіти вітчизняні науковці стверджують, що підготовка науково-педагогічних кадрів, їхнє професійне вдосконалення є важливою умовою модернізації освіти. Ефективність професійної підготовки фахівців спеціальності 231 «Соціальна робота» нової формації залежить, передусім, від підвищення якості викладання у закладах вищої освіти. А саме майбутніх викладачів вищої школи, які будуть здатними забезпечувати інноваційну якісну підготовку майбутніх соціальних працівників в умовах магістратури. Як наслідок виникає потреба у створенні відповідних педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін в умовах магістратури.

Важливі вимоги до розвитку вищої освіти в Україні відображено в державних нормативних документах: Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, основних законах України «Про освіту» (2017 р.), «Про вищу освіту» (2014 р.), «Концепції розвитку педагогічної освіти» (2018 р.), «Концепції розвитку освіти України на період 2015 – 2025 років» та ін.

Фундаментальні питання підвищення ефективності фахової підготовки майбутніх освітянських кадрів до професійної діяльності розглядають вітчизняні та зарубіжні науковці: А. Алексюк, С. Гончаренко, М. Євтух, В. Луговий, М. Носко, Ю. Носко, В. Сластьонін та ін. Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх соціальних працівників досліджували вітчизняні та зарубіжні вчені: О. Беспалько, І. Бех, Р. Вайнола, Н. Гайдук, О. Гомонюк, С. Грищенко, І. Зверева, І. Зимня, І. Зязюн,

А. Капська, О. Карпенко, В. Поліщук, Н. Сайко, Н. Синюк та ін. Узагальнення наукових праць дало змогу встановити, що дослідниками приділено належну увагу принципам, змісту, формам і методам здоров'язбережувальної педагогіки (В. Горащук, М. Смірнов та ін.), проаналізовано шляхи створення здоров'язбережувального освітнього середовища (О. Єжова та ін.), обґрунтовано здоров'язбережувальні технології в освітній діяльності (Н. Башавець, О. Ващенко, В. Єфімов, Н. Завидівська, І. Поташнюк та ін.). Проте, велика кількість важливих проблем підготовки майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін в умовах магістратури залишилися поза увагою науковців.

Вивчення наукової літератури із досліджуваної проблеми, а також практика підготовки майбутніх соціальних працівників показали, що проблему професійної підготовки майбутніх соціальних фахівців соціальної сфери до викладання здоров'язбережувальних дисциплін в умовах магістратури розкрито недостатньо. Тому існує необхідність комплексного дослідження цього питання.

Актуальність проблеми, відсутність цілісного й системного її дослідження, недостатнє теоретичне і практичне опрацювання, урахування соціальної та педагогічної значущості проблеми підготовки майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін в умовах магістратури, розробка моделі її формування у процесі магістерської підготовки та реалізація педагогічних умов, що забезпечують ефективність формувального впливу, є важливими для розв'язання науково-практичних завдань розвитку вищої освіти в Україні, що й зумовило вибір теми дисертаційної роботи – **«Підготовка майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін в умовах магістратури»**.

Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри. Дисертація виконана відповідно до тематичного плану наукових досліджень Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка «Методичні засади професійної підготовки майбутніх вчителів фізичного виховання до формування здорового способу життя сучасної молоді» (№0110U000020), «Педагогічні шляхи формування здорового способу життя школярів різних вікових груп» (№0112U001072). Тема дисертації затверджена Вченою радою Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (протокол № 1 від 31.08.2020 р.)

Вірогідність результатів дослідження забезпечена теоретичною обґрунтованістю вихідних положень; системним аналізом літературних джерел, законодавчих і нормативно-правових документів України; відповідністю комплексу методів наукового пошуку об'єкту, предмету, меті й завданням дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що *вперше*: виокремлено, обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін (стимулювання ціннісно-мотиваційної сфери майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін; удосконалення змісту підготовки майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін засобами спецкурсу «Викладання здоров'язбережувальних дисциплін»; залучення майбутніх соціальних працівників до здоров'язбережувальних видів діяльності); розроблено модель підготовки майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін, яка являє собою єдність цільового (мета і завдання), змістово-операційного (зміст, принципи, умови, форми і методи), результативного (критерії та результати) блоків; *уточнено* понятійно-категоріальний апарат проблеми підготовки майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін («підготовка майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін», «готовність майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін», «здоров'язбережувальна компетентність викладача закладу вищої освіти»); *удосконалено* етапи підготовки майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін; компоненти, критерії і показники готовності майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін; *подальшого розвитку* набули наукові підходи, теоретичні засади проблеми підготовки майбутніх соціальних працівників до викладацької діяльності взагалі та викладання здоров'язбережувальних дисциплін зокрема.

Практичне значення результатів дослідження полягає в розробці та впровадженні у систему професійної освіти майбутніх соціальних працівників, викладачів закладів вищої освіти факультативного спецкурсу «Викладання здоров'язбережувальних дисциплін», рефлепрактикуму, портфолію, науково-методичного семінару для викладачів. Навчально-методичне забезпечення включає інформаційний комплекс спецкурсу на друкованих та електронних носіях. Теоретичні положення, методичні

рекомендації та висновки наукової роботи створюють основу для вдосконалення професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти в умовах магістратури галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота». Інформативна частина дослідження може використовуватися здобувачами вищої освіти для створення власної системи здоров'язбереження як в умовах магістратури, так й у подальшій професійній діяльності.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (довідка № 36 від 14.12.2020 р.), Одеського національного політехнічного університету (довідка № 2451/161–05 від 23.12.2020 р.), Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (довідка № 32/12 від 23.12.2020 р.), Національної Академії державного управління при Президентові України (довідка № 01/13/603 від 30.12.2020 р.), Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (довідка № 23/4 від 21.12.2020 р.), ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (довідка № 01 – 23/77 від 10.02.2021 р.), Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (довідка № 348/20–н від 25.12.2020 р.).

Особистий внесок здобувача. В опублікованій зі співавторами статті [8] автором подано матеріал, присвячений порівняльному аналізу понять «технології» та «освітні технології» та схарактеризовано особливості використання освітніх технологій на заняттях у закладах вищої освіти. Усі наведені в дисертації наукові положення та висновки сформульовані особисто автором та є його науковим доробком.

Публікації. Основні теоретичні положення й висновки дисертації відображено у 16 наукових і науково-методичних працях, з яких: 6 статей у фахових наукових виданнях України, 1 у виданні, що входить до міжнародної наукометричної бази Web of Science, 1 в зарубіжному періодичному виданні, 7 публікацій у збірниках матеріалів і тез конференцій, 1 методичні рекомендації.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається з анотації українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (308 найменувань, з них 24 – іноземні), 14 додатків. Загальний обсяг дисертації – 328 сторінок, із яких 235 сторінок основного тексту. Ілюстрований матеріал подано у 6 таблицях та 24 рисунках.

УХВАЛИЛИ:

1. Дисертація Ворохаєва Олександра Анатолійовича «Підготовка майбутніх соціальних працівників до викладання здоров'язбережувальних дисциплін в умовах магістратури» є самостійним завершеним, міждисциплінарним дослідженням актуальної проблеми теорії і методики професійної освіти, педагогіки, виконаним у вигляді кваліфікаційної наукової праці, що містить нові науково обґрунтовані теоретичні результати, які мають важливе практичне значення. Робота відповідає вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167, та може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

2. Результати дослідження обговорено й схвалено на засіданні міжкафедрального фахового семінару Хмельницького національного університету (результати голосування: «за» – 12; «проти» – немає, «утримались» – немає) від 30.06.2021 року.

Головуючий на засіданні міжкафедрального фахового семінару

доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету міжнародних відносин
Хмельницького національного університету

В. В. Третько

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва
Хмельницького національного університету

І. В. Андрощук

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Хмельницького національного університету

Н. В. Синюк